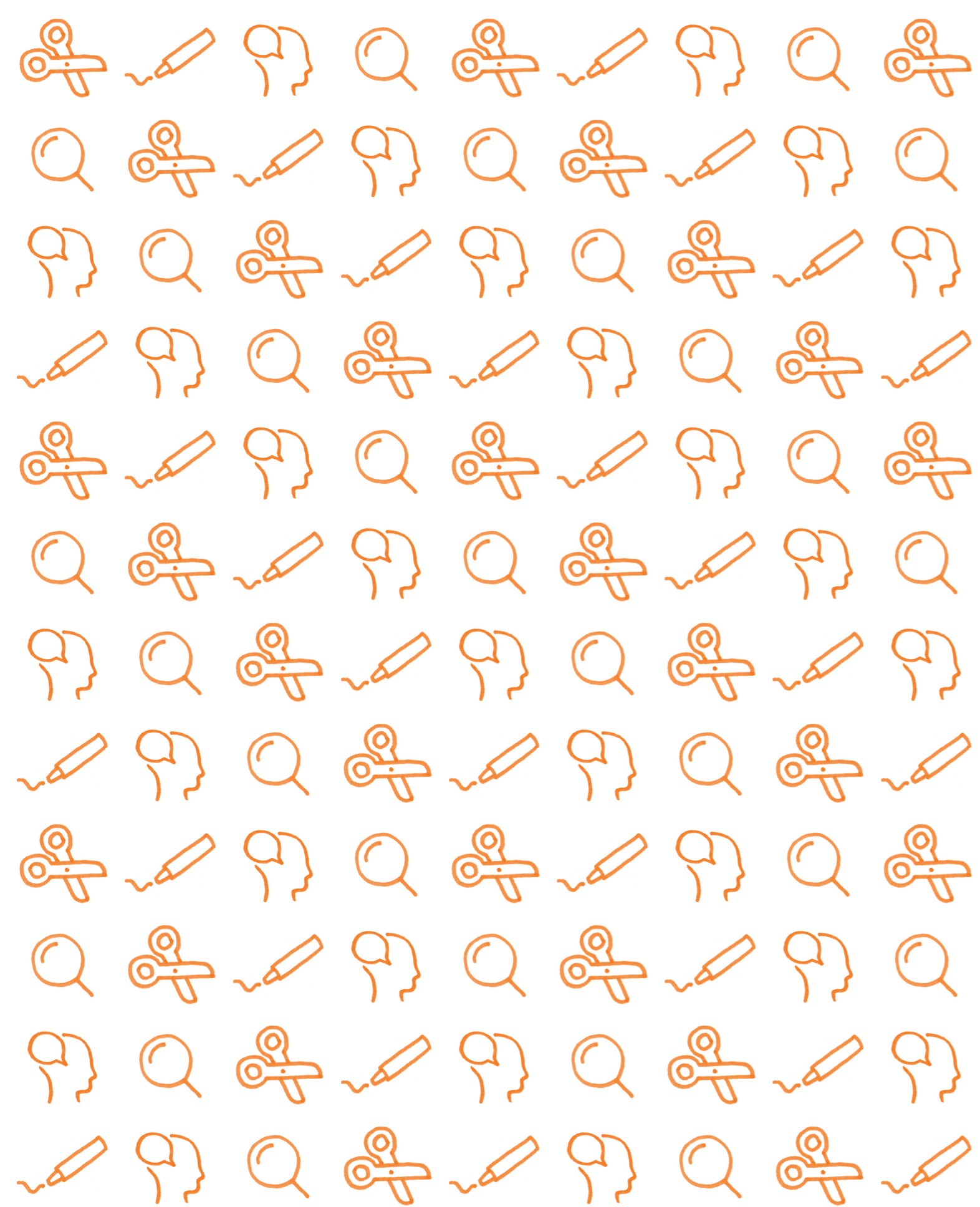

ΒΛΕΠΩ,
ΠΑΙΖΩ,
ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩ
ΜΕ ΤΗ
ΣΥΓΧΡΟΝΗ
ΤΕΧΝΗ

Εκπαιδευτικό Έντυπο για το Νηπιαγωγείο

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ -
ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝΤΥΠΟΥ /
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΙΩΑΝΝΙΔΗ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΝΝΑΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ
ΜΝΡ

© ΕΜΣΤ, 2020

ΛΕΩΦ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗΣ & ΑΜΒΡ. ΦΡΑΝΤΖΗ
(ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΦΙΞ) ΑΘΗΝΑ 117 43,
Τ. 211 101 9016, 211 101 9028
ELISABETH.IOANNIDES@EMST.GR
DIMITRIS.KANNAS@EMST.GR

Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Γειά σου!

Καλώς ήρθες στη συλλογή του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ). Μέσα από αυτό το έντυπο θα επισκεφτούμε μερικά από τα έργα που παρουσιάζονται στη μόνιμη συλλογή, θα μάθουμε γι' αυτά, θα αναρωτηθούμε και στη συνέχεια θα δημιουργήσουμε δικά μας έργα.

Πριν ξεκινήσουμε όμως... να σε ρωτήσω κάτι;
Ξέρεις τι είναι η σύγχρονη τέχνη;

Σύγχρονη τέχνη είναι η τέχνη που παράγεται στη σημερινή εποχή αλλά και που, μέσα από διάφορα υλικά και τεχνικές, ερευνά νέους τρόπους έκφρασης.

Οι σύγχρονοι καλλιτέχνες μπορεί να χρησιμοποιούν πινέλα και μπογιές, αντικείμενα της καθημερινής μας ζωής, όπως παπούτσια και βαλίτσες, μέχρι και προϊόντα της σύγχρονης τεχνολογίας, όπως είναι το βίντεο και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, για να φτιάξουν τα έργα τους.

Μπορούν επίσης να έχουν πολλούς ρόλους. Εκτός από το να δημιουργούν έργα, που μπορεί είτε να μας αρέσουν είτε όχι, μπορούν ακόμη να δράσουν ως επιστήμονες, ως ερευνητές, ως δημοσιογράφοι ή ως ακτιβιστές, δηλαδή μέσω της τέχνης τους να σχολιάσουν, να αμφισβητήσουν όσα συμβαίνουν γύρω τους, να προτείνουν λύσεις για μια καλύτερη πραγματικότητα.

Ο τρόπος με τον οποίο ανταποκρίνονται στον κόσμο γύρω τους, με τους συνδυασμούς, τις επιλογές και τις επινοήσεις τους, μας βοηθά να ανακαλύψουμε νέες πτυχές της πραγματικότητας και να αποκτήσουμε περισσότερες εικόνες για τον κόσμο στον οποίο ζούμε σήμερα.

Ωραία... και τώρα που μάθαμε τι είναι σύγχρονη τέχνη, το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης τι είναι;

Το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης είναι χώρος στον οποίο συλλέγονται, φυλάσσονται, μελετώνται και εκτίθενται τα έργα τέχνης που δημιουργούνται στη σύγχρονη εποχή.

Να ξέρεις ότι η γνώμη σου μετράει

Δεν υπάρχουν λάθος απαντήσεις όταν συζητάμε για τη σύγχρονη τέχνη. Οι μοναδικές σου απόψεις είναι πολύ σημαντικές.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΑΠΠΑΣ ΜΑΡΡΕΜΟΝΔΕ 1987

Βλέπω

Ο Γιώργος Λάππας έζησε πολλά χρόνια στο εξωτερικό. Τα ταξίδια και οι εμπειρίες που απέκτησε από αυτά έπαιξαν σημαντικό ρόλο στα έργα που δημιούργησε.

Το γλυπτό *Marrémonte*, ο Χάρτης του Κόσμου, που παρουσιάζεται στη συλλογή του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης αποτελεί μια μικρότερη εκδοχή της πολύ μεγάλης αρχικής εγκατάστασης.

Όπως θα παρατηρήσεις αποτελείται από ένα μεταλλικό σπίτι που έχει κομμένες διάφορες μικρές φιγούρες οι οποίες είναι τοποθετημένες στο πάτωμα γύρω από το σπίτι αυτό. Ο καλλιτέχνης κατασκευάζει, χαράσσει, κόβει και κυρίως συναρμολογεί.

Οι φιγούρες αυτές προέρχονται από προσωπικές εμπειρίες του καλλιτέχνη αποτυπώνοντας τις σκέψεις του και τον τρόπο που βλέπει τον κόσμο.

Όμως και άλλοι άνθρωποι μπορεί να μοιράζονται τις σκέψεις αυτές ή να κάνουν τις δικές τους βλέποντας τις μικρές φιγούρες.

Δημιουργώ

Ζωγράφισε σχήματα, αντικείμενα, φιγούρες ή ότι άλλο θες σε ένα κομμάτι χαρτί και στη συνέχεια κόψε τα γύρω γύρω με ένα ψαλίδι. Έπειτα κόλλησε τα σχήματα που προέκυψαν σε χάρτινες βάσεις και τοποθέτησέ τες στο χώρο. Φτιάξε τη δική σου ιστορία.

Ανακαλύπτω

Δες τις εικόνες και βρες τις 6 διαφορές

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΟΚΛΗΣ

ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ 1989

Βλέπω

Το βίντεο το γνωρίζουμε πια πολύ καλά. Αυτό που ίσως δεν ξέρεις είναι ότι πολλοί καλλιτέχνες έχουν χρησιμοποιήσει το βίντεο όχι μόνο για να τραβήξουν ωραίες στιγμές που θέλουν να θυμούνται αλλά και για να δημιουργήσουν καλλιτεχνικά έργα.

Το 1985 ο Κώστας Τσόκλης άρχισε να δημιουργεί μια σειρά έργων τα οποία έχουν ονομαστεί «ζωντανή ζωγραφική». Στα έργα αυτά ο καλλιτέχνης συνδύασε τη βιντεοπροβολή με τον ζωγραφισμένο καμβά. Με αυτόν τον τρόπο κατάφερε να προσθέσει ένταση, διάρκεια και κίνηση στη ζωγραφική του.

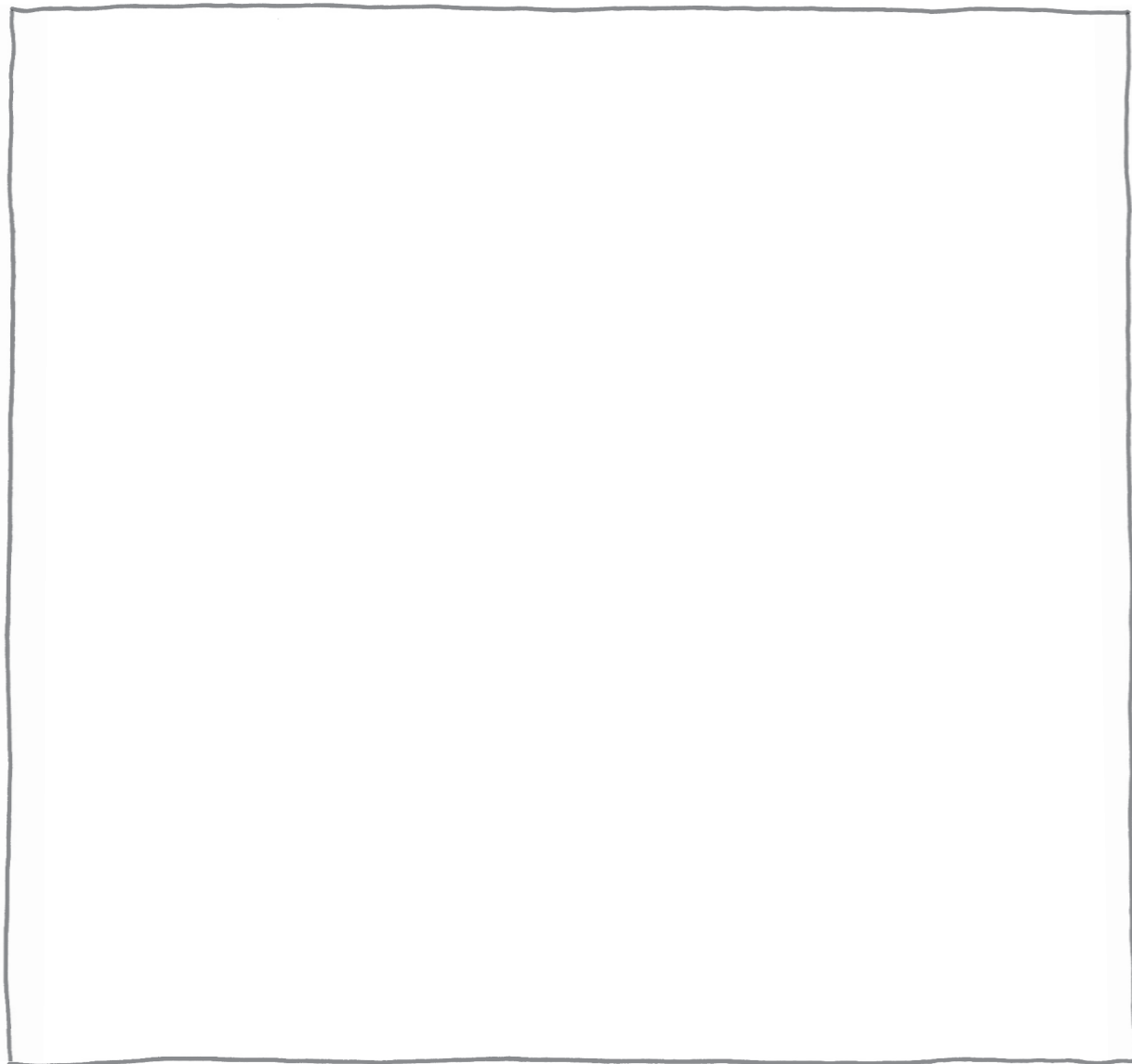
Το έργο *Οδοιπόρος* αποτελείται από ένα μερικώς ζωγραφισμένο καμβά. Πάνω σε αυτόν προβάλλεται η φιγούρα ενός φίλου του καλλιτέχνη – του άρεσε πολύ να έχει φίλους του να ποζάρουν για τα έργα του. Πρόκειται για τον βαρύτονο Σπύρο Σακκά. Τον βλέπουμε από πίσω να απομακρύνεται συνεχώς κρατώντας μια βαλίτσα. Ο Τσόκλης πρώτα ζωγράφησε τον καμβά και στη συνέχεια τράβηξε το βίντεο το οποίο πρόβαλε πάνω στη ζωγραφική.

Ο καλλιτέχνης έχει δημιουργήσει πολλά τέτοια έργα ζωντανής ζωγραφικής κάποια από τα οποία ανήκουν στη συλλογή του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, όπως είναι το *Καμακωμένο Ψάρι*, 1985, η *Άρτεμις*, 1997, *Το Πουλί*, 1998, και άλλα.

Δημιουργώ

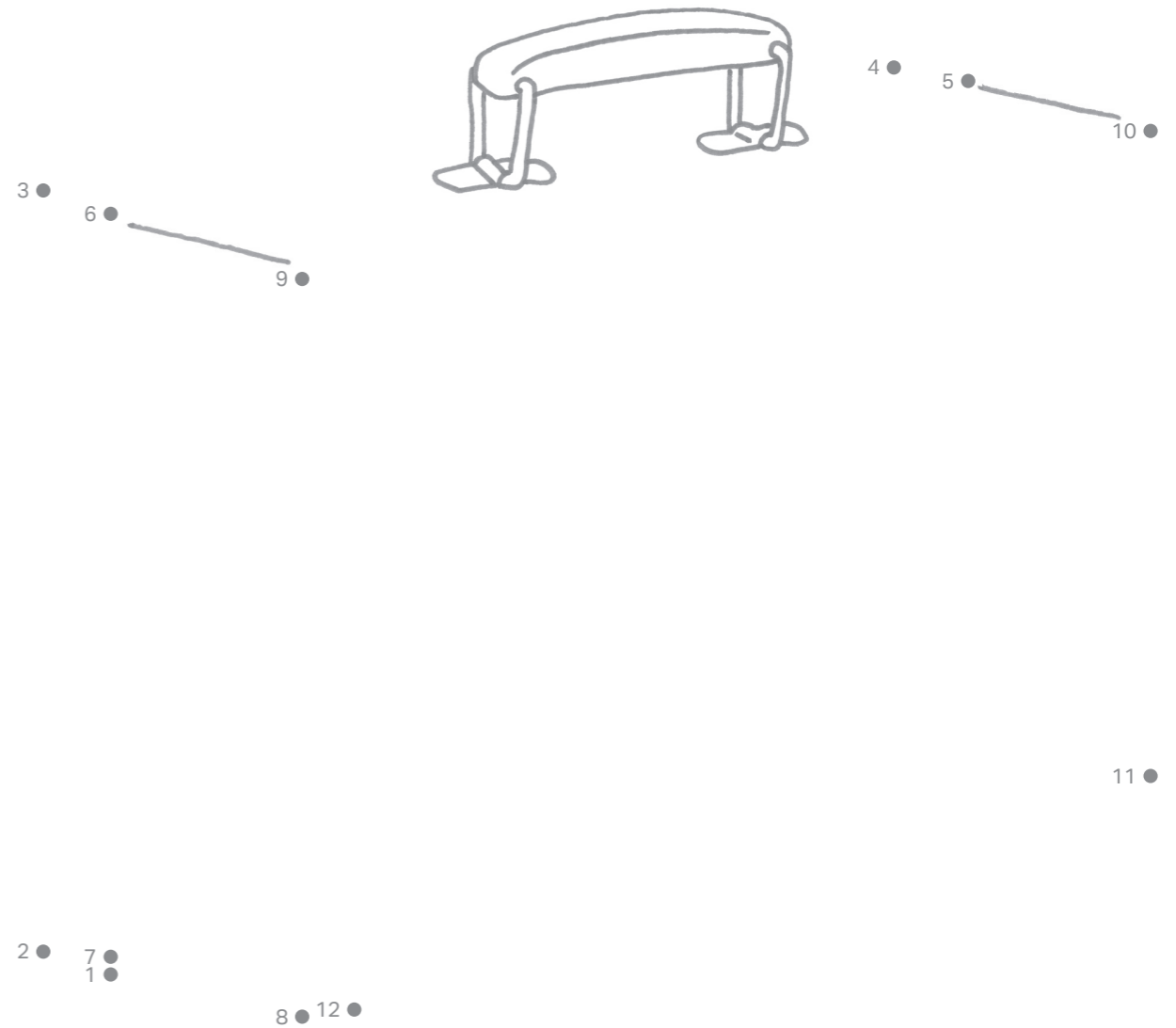
Τι φαντάζεσαι πως περιέχει η βαλίτσα;
Ζωγράφισε πράγματα που πιστεύεις ότι έχει μέσα,
ή κατασκεύασέ τα με διάφορα υλικά.

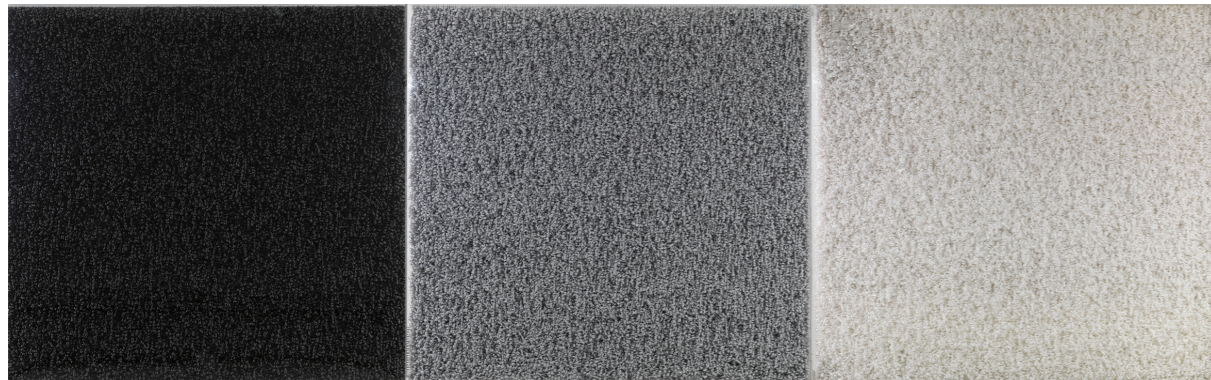
Ανακαλύπτω

Ένωσε τις κουκίδες και ανακάλυψε τι κουβαλάει
η φιγούρα.

ΠΑΥΛΟΣ (ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ) BOLDUC 1980

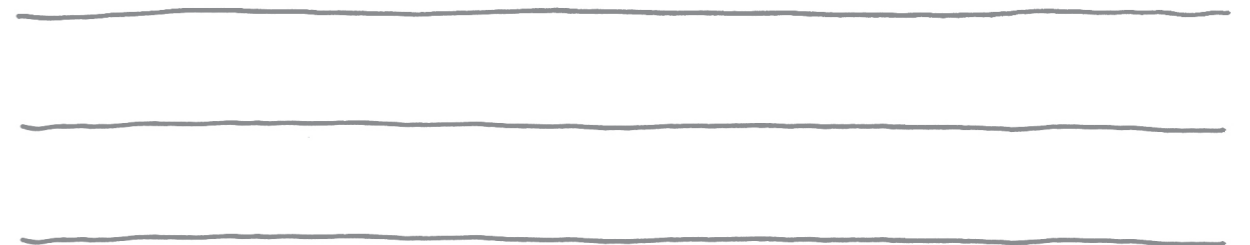
Βλέπω

Πολλές φορές έχουμε δει τα δώρα που κάνουμε στους φίλους μας να είναι τυλιγμένα με χρωματιστές κυματιστές κορδέλες. Είχες φανταστεί όμως ότι αυτές οι κορδέλες θα μπορούσαν να αποτελέσουν υλικό για τη δημιουργία έργου τέχνης;

Το 1958 ο Παύλος εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Παρίσι, όπου και επινόησε την εξής πρωτότυπη τεχνική – έπαιρνε χρωματιστά χαρτιά, όπως εφημερίδες, αφίσες, χαρτί περιτυλίγματος και τα έκοβε σε λωρίδες. Χρησιμοποιώντας μια μεγάλη ποσότητα από λωρίδες έφτιαχνε τα έργα του. Αργότερα αντί για πίνακες άρχισε να φτιάχνει και αντικείμενα όπως ρούχα, καπέλα, κτλ.

Το 1980 άρχισε να πειραματίζεται και με άλλα υλικά. Σιγά σιγά άρχισε να τον ενδιαφέρει ένα διαφορετικό υλικό, οι πλαστικοποιημένες κορδέλες συσκευασίας δώρων (bolduc). Ο Παύλος χρησιμοποίησε αυτές τις χρωματιστές κορδέλες, που είναι σύμβολο του δώρου και της γιορτής, για να φτιάξει μεγάλους τρισδιάστατους πίνακες.

Παρατήρησε το έργο καθώς κινείσαι από δεξιά προς τα αριστερά και αντιστρόφως. Θα δεις ότι τα χρώματα με την κίνηση αλλάζουν. Γιατί πιστεύεις συμβαίνει αυτό;

Δημιουργώ

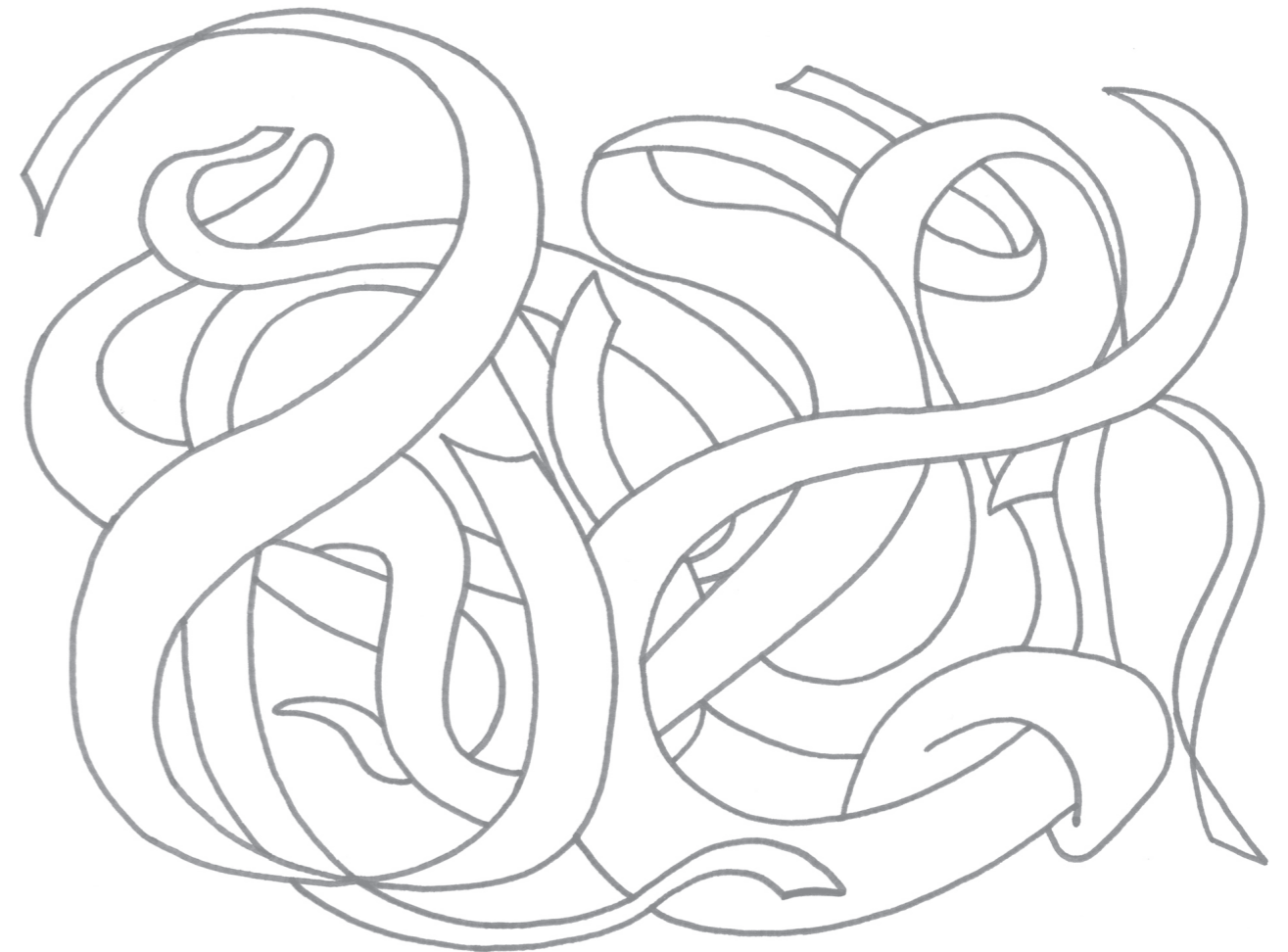
Χρησιμοποίησε διαφορετικά υλικά που μπορείς να βρεις στο σπίτι σου (π.χ. ρολό χαρτιού, κουτί από τα χαρτομάντιλα, μπατονέτες, κ.ά) και φτιάξε το δικό σου έργο.

Κόψε λεπτές λωρίδες χρωματιστά χαρτιά και τύλιξέ τα γύρω από ένα καλαμάκι. Στη συνέχεια κόλλησέ τα σε ένα A4 χαρτί και φτιάξε το δικό σου έργο.

Ζωντάνεψε τον παρακάτω πίνακα με ότι χρώματα θέλεις.

ΛΟΥΚΑΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

ΕΒΡΑΪΚΟΣ ΕΝΑΓΚΑΛΙΣΜΟΣ

1991-2005

Βλέπω

Ο καθρέφτης είναι ένα από τα υλικά που χρησιμοποιεί ο Λουκάς Σαμαράς συχνά για να κατασκευάσει χώρους που έχουν το σχήμα κύβου. Η εγκατάσταση που παρουσιάζεται στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης είναι από ξύλο, σίδηρο και από παντού είναι καλυμμένη με πάρα πολλούς καθρέφτες. Το σχήμα της θυμίζει σταυρό.

Μπορείς να ανέβεις και να περπατήσεις επάνω της. Ίσως νοιώσεις σα να μεταφέρεσαι σε ένα μαγικό και περίεργο κόσμο, καθώς βλέπεις τον εαυτό σου ξανά και ξανά μέσα από τους καθρέφτες που σε περιτριγυρίζουν.

Δημιουργώ

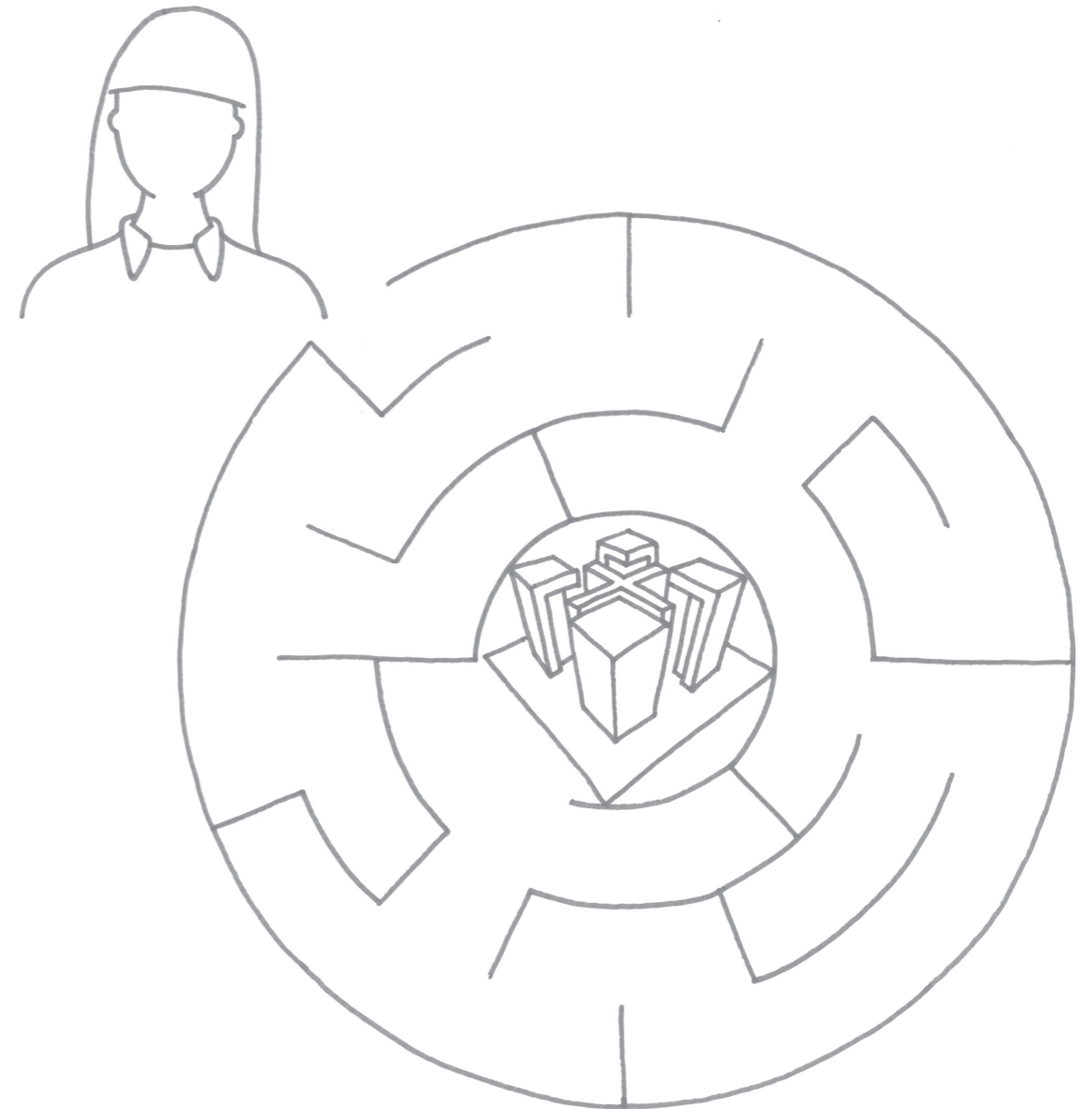

Πάρε δύο καθρεφτάκια και τοποθέτησέ τα αντικριστά. Κοίτα στον ένα καθρέφτη τις αντανακλάσεις που δημιουργούνται με τον άλλο καθρέφτη απέναντι. Πάρε το αγαπημένο παιχνίδι σου και βάλτο ανάμεσα στους δύο καθρέφτες. Τι βλέπεις;

Παίζω

Η μικρή επισκέπτρια θέλει να μεταφερθεί σε ένα μαγικό κόσμο. Για να το καταφέρει πρέπει να φτάσει στο έργο με τους καθρέφτες. Θα τη βοηθήσεις;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΨΥΧΟΥΛΗΣ ΟΡΓΑΝΑ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ 2009

Βλέπω

Έχεις ανέβει ποτέ σε αιώρα; Είχες σκεφτεί ότι μπορεί να γίνει έργο τέχνης;

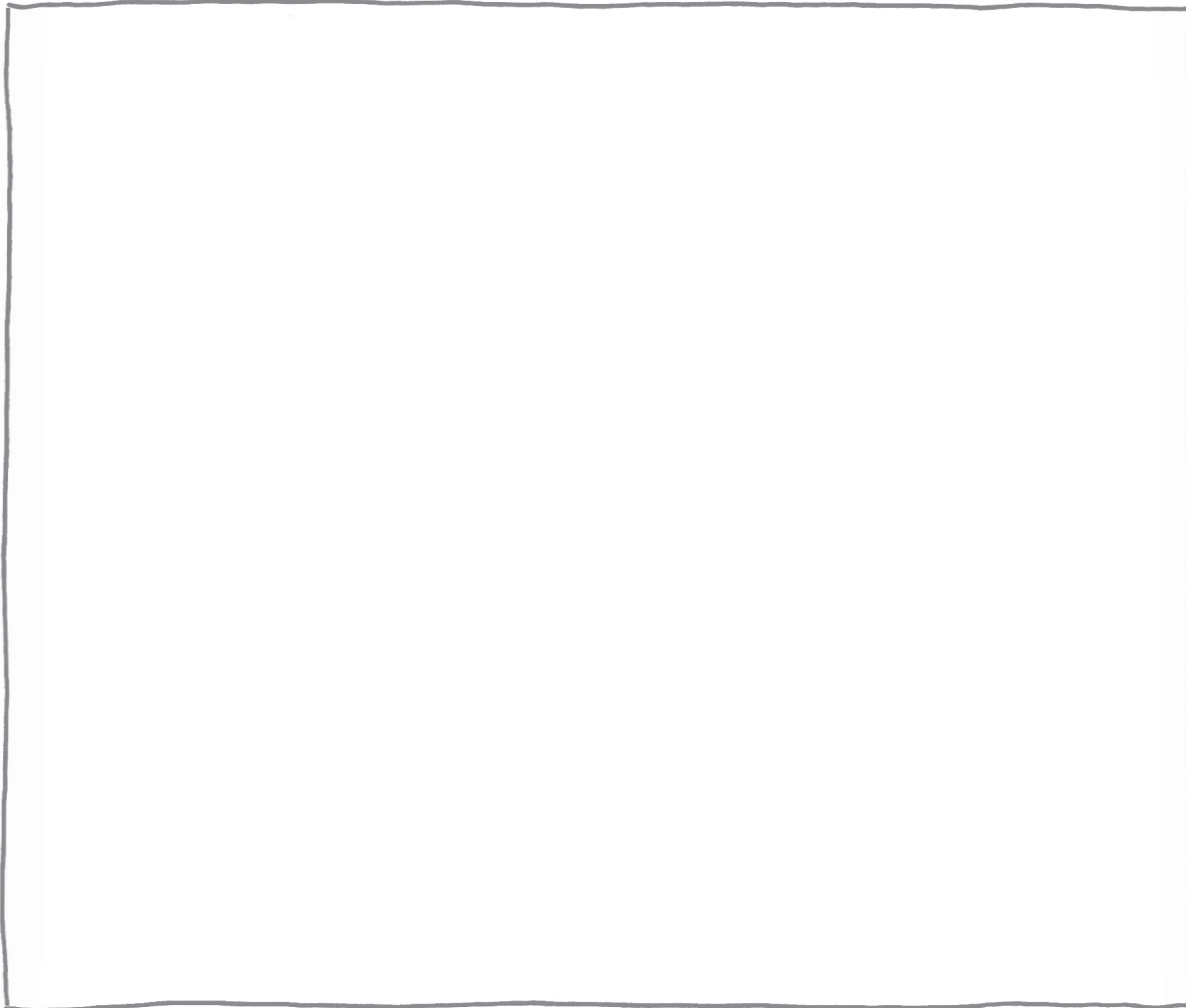
Η αιώρα που έφτιαξε ο Αλέξανδρος Ψυχούλης το 2009 για μια προηγούμενη έκθεση του Μουσείου, δεν είναι σαν τις υπόλοιπες αιώρες. Έχει κατασκευαστεί με μια ιδιαίτερη τεχνική πλεξίματος πλαστικών κορδονιών και δεν έχει σκοπό να σε κάνει να ανέβεις απάνω. Γιατί; Γιατί είναι τοποθετημένη πολύ ψηλά. Τόσο ψηλά που δεν την φτάνει κανείς. Αυτό που ο καλλιτέχνης ήθελε να πετύχει είναι να σε κάνει να κοιτάξεις ψηλά και να αναζητήσεις τον ουρανό.

Το έργο το εμπνεύστηκε από μια αληθινή ιστορία όταν έμαθε ότι πολλά παιδάκια που ζουν στην πόλη δεν βλέπουν τον ουρανό. Ήθελε να δημιουργήσει έργα που κοιτώντας τα μας προτρέπουν να ταξιδεύουμε σε άλλους τόπους μακρινούς. Ακόμα και ο παιχνιδιάρικος τίτλος *Όργανα γυμναστικής* μας κάνει να σκεφτούμε πως ίσως ο καλλιτέχνης με αυτόν τον τρόπο μας προτρέπει να ασκήσουμε τα μάτια μας.

Δημιουργώ

Σήκωσε το κεφάλι ψηλά και κοίτα τα σύννεφα στον ουρανό. Προσπάθησε να ανακαλύψεις εικόνες (αντικείμενα, ζώα, σχήματα) που κρύβονται μέσα τους ή δημιουργούνται από αυτά. Στη συνέχεια ζωγράφισέ τα.

Ζωγράφισε έναν ουρανό σε ένα κομμάτι χαρτί. Κόλλησε βαμβάκι στο σχήμα των εικόνων που ανακάλυψες.

ΚΙΜΣΟΥΤΖΑ ΜΠΟΤΑΡΙ 2017

Βλέπω

Έχεις φτιάξει ποτέ έναν μπόγο από το σεντόνι σου ή από άλλο ύφασμα για να βάλεις μέσα τα παιχνίδια σου και να τα μεταφέρεις;

Η Κορεάτισσα Κιμσούτζα χρησιμοποιεί υφάσματα, ρούχα και έτοιμα αντικείμενα για να συζητήσει το θέμα του ταξιδιού, από έναν τόπο σε έναν άλλο, είτε αυτό γίνεται με τη θέληση του ανθρώπου, είτε αναγκαστικά.

Τα μποτάρι της είναι φτιαγμένα από παραδοσιακά κορεατικά καλύμματα κρεβατιών. Έχουν έντονα χρώματα και συχνά είναι κεντημένα επάνω τους διάφορα σχέδια εμπνευσμένα από τη φύση και από ζώα. Τα μποτάρι για τους Κορεάτες είναι ο μπόγος μέσα στον οποίο τυλίγουν φαγητά, δώρα ή αντικείμενα του σπιτιού για να τα μεταφέρουν. Και η ίδια η Κιμσούτζα μετακινούταν συνεχώς με την οικογένειά της.

Το περιεχόμενό τους κουβαλά τις μρωδιές, τις αναμνήσεις, τις επιθυμίες των ανθρώπων που τα έφτιαξαν.

Δημιουργώ

Τώρα φτιάξε το δικό σου μποτάρι.

Ζωγράφισε ένα λευκό κομμάτι πανί με μαρκαδόρους ή χρώματα για ύφασμα. Στη συνέχεια βάλε μέσα κάποια αντικείμενα που θα έπαιρνες μαζί σου σε ένα ταξίδι.

Εναλλακτικά μπορείς να ζωγραφίσεις το δικό σου μποτάρι σε ένα λευκό χαρτί και δίπλα τα πράγματα (αντικείμενα, ρούχα, ή κάτι άλλο) που θα έβαζες μέσα.

Ρώτησε τους γονείς σου αν έχουν αντίστοιχα υφάσματα με αυτά που χρησιμοποίησε η Κιμσούτζα για να φτιάξει τα μποτάρι της. Ζήτησέ τους να σου πουν ποια είναι η ιστορία τους.

ΧΑΡΙΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ
ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ #09P/G
2012

Βλέπω

Στις εγκαταστάσεις που δημιουργεί η Χάρης Επαμεινώνδα χρησιμοποιεί αντικείμενα που έχει βρει και που προέρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς και εποχές, όπως σελίδες βιβλίων, υφάσματα και αγαλματίδια.

Στο έργο που παρουσιάζεται στη μόνιμη συλλογή του Μουσείου, πάνω σε ένα άσπρο βάθρο, η καλλιτέχνης έχει τοποθετήσει ένα αγαλματάκι που αναπαριστά μια ανδρική φιγούρα. Το αγαλματάκι αυτό μπορεί να σου μοιάζει με σουβενίρ από κάποια άλλη χώρα. Αυτό είναι επειδή προέρχεται από μια μακρινή φυλή, τη φυλή Ντογκόν της Δυτικής Αφρικής. Η γλυπτική είναι η αγαπημένη τέχνη της φυλής Ντογκόν.

Εδώ η Επαμεινώνδα μας δείχνει κάτι που προέρχεται μακριά αλλά και από πολύ παλιά, και το συνδέει με το παρόν. Μας κάνει να ξανασκεφτούμε αυτό

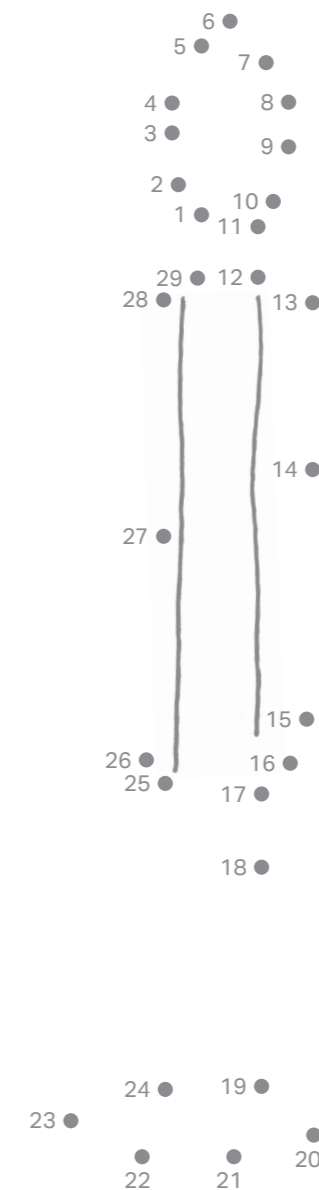
που βλέπουμε. Πώς βλέπεις εσύ το αγαλματάκι έτσι
όπως παρουσιάζεται σε αυτό το μεγάλο βάθρο;

Έχεις εσύ κάποιο σουβενίρ στο σπίτι σου;
Τι είναι; Από πού είναι; Υπάρχει κάποια ιστορία
για να μας πεις σχετικά με αυτό;

Ανακαλύπτω

Ένωσε τους αριθμούς και ανακάλυψε τι θα σχηματιστεί.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΓΓΕΛΙΔΑΚΗΣ SOFT RUIN (ΜΑΛΑΚΟ ΕΡΕΙΠΙΟ) 2006

Βλέπω

Έχεις παρατηρήσει στην πόλη σου ερειπωμένα, μισογκρεμισμένα κτήρια στα οποία δε ζει κανείς μέσα;

Ο αρχιτέκτονας και εικαστικός καλλιτέχνης Ανδρέας Αγγελιδάκης μελετά αρκετά τα ερειπωμένα και εγκαταλελειμμένα κτήρια, τα οποία χρησιμοποιεί ως πηγή έμπνευσης για τα έργα που φτιάχνει.

Με την εγκατάσταση *Μαλακό Ερείπιο* που δημιούργησε με εκτυπώσεις σε καμβά και με αφρολέξ, ώστε να θυμίζει μπετόν, ο καλλιτέχνης αναφέρεται στα συντρίμμια κτηρίων ή σε κτήρια που δεν ολοκληρώθηκαν ποτέ. Όπως τα συντρίμμια ενός ερειπωμένου κτηρίου είναι σκορπισμένα στο χώρο έτσι και τα μαξιλάρια του Αγγελιδάκη είναι σκορπισμένα στο πάτωμα του εκθεσιακού χώρου.

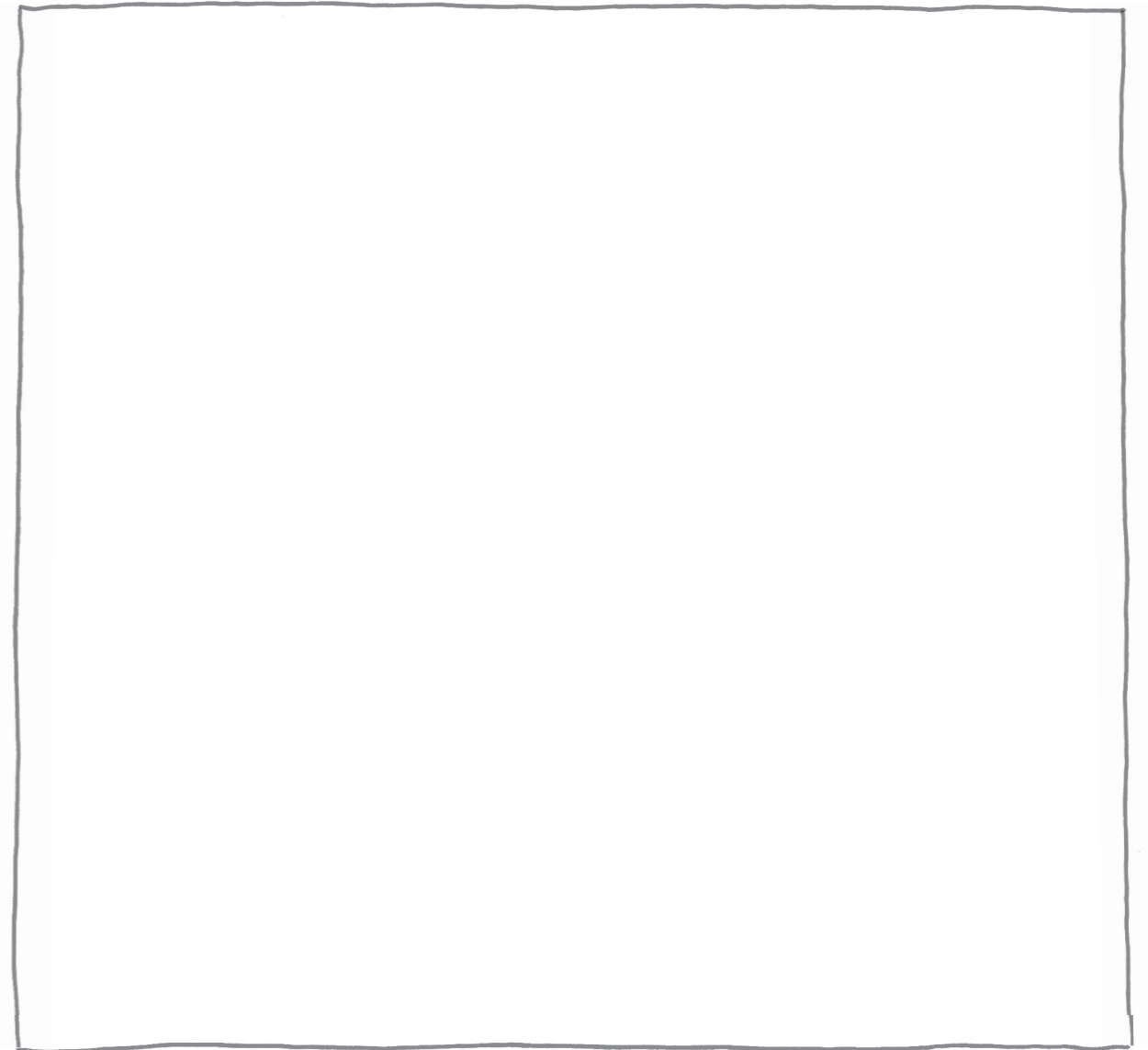
Έχεις δει στη γειτονιά σου ερειπωμένα κτήρια;

Δημιουργώ

Χρωμάτισε χαρτιά με το χρώμα που πιστεύεις ότι έχουν τα ερείπια και κόλλησε τα πάνω σε σφουγγάρια ή κουτιά από γάλα, δημιουργώντας έτσι τα δικά σου ερειπωμένα κτήρια.

Ζωγράφισε ό,τι σου έκανε εντύπωση από την έκθεση ή σκέψου ό,τι άλλο θα ήθελες να μοιραστείς και στείλ' το μας στο learning@emst.gr

Λίγα λόγια για το ΕΜΣΤ

Το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ) ιδρύθηκε το 1997 και ξεκίνησε να λειτουργεί το 2000. Αποτελεί το μοναδικό εθνικό μουσείο στην Αθήνα με αντικείμενο τη σύγχρονη ελληνική και διεθνή τέχνη.

Βρίσκεται στην καρδιά της πόλης κοντά σε σημαντικά αρχαιολογικά αξιοθέατα.

Τι ήταν όμως το κτήριο πριν γίνει μουσείο; Μέχρι τη δεκαετία του '70 στο κτήριο λειτουργούσαν οι εγκαταστάσεις του εργοστασίου παραγωγής μύρας Φιξ. Είναι από τα πιο σημαντικά κτήρια στην Ελλάδα, έργο του αρχιτέκτονα Τάκη Ζενέτου (που συνεργάστηκε με τον Μαργαρίτη Αποστολίδη). Για να γίνει μουσείο χρειάστηκε να ανακατασκευαστεί.

Η συλλογή του μουσείου περιλαμβάνει σημαντικά έργα Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών, όπως οι Στήβεν Αντωνάκος, Μπιλ Βιόλα, Νίκος Ναυρίδης, Φράνσις Άλις, Έμιλι Ζασίρ, Ίλια Καμπακόφ, Βλάσης Κανιάρης, Νίκος Κεσσανλής, Γιάννης Κουνέλλης, Σιρίν Νεσάτ, Λουκάς Σαμαράς, Κώστας Τσόκλης, Μόνα Χατούμ, Κέντελ Γκιρς, Χρύσα κ.ά. και συνεχώς μεγαλώνει.

